

Petitsioonikomisjon
Esimees

21.9.2023

Adrián Vázquez Lázara

Esimees
Õiguskomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus Euroopa Liidu õiguse kohaldamise järelevalve kohta 2020., 2021. ja 2022. aastal (2023/2080(INI))

Austatud esimees

Petitsioonikomisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada arvamus Teie komisjonile. Komisjon otsustas 18. juuli 2023. aasta koosolekul esitada arvamuse kirja vormis.

Petitsioonikomisjon arutas küsimust oma 20. septembri 2023. aasta koosolekul. Nimetatud koosolekul¹ otsustas komisjon paluda vastutaval õiguskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud.

Lugupidamisega

Dolors Montserrat

¹ Lõpphääletuse ajal olid kohal: Dolors Montserrat (esimees), Yana Toom (aseesimees), Ryszard Czarnecki (aseesimees), Loránt Vincze (arvamuse koostaja), Asim Ademov, Alexander Bernhuber, Maria Angela Danzi, Francesca Donato, Jarosław Duda, Angel Dzhambazki, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Alexis Georgoulis, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro, Demetris Papadakis, Anne-Sophie Pelletier, Emil Radev, Massimiliano Smeriglio, Ramona Strugariu, Michal Wiezik, Kosma Złotowski, Tatjana Ždanoka

ETTEPANEKUD

Petitsioonikomisjon palub vastutaval õiguskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab, et õigus pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole on üks ELi kodanike põhiõigustest, mis võimaldab ELi kodanikel ja elanikel pöörduda otse oma valitud esindajate poole ning osaleda aktiivselt ja tõhusalt liidu elus; rõhutab, et tuleb teha veel suuremaid pingutusi, et suurendada kodanike teadlikkust nende õigusest esitada petitsioone teemadel, mis kuuluvad Euroopa Liidu tegevusvaldkondadesse ja mis neid otseselt mõjutavad; nõuab seetõttu ühiste pingutuste tegemist, et paremini teavitada ELi kodakondsusega seotud õigustest, sealhulgas petitsiooniõigusest;
2. märgib, et paljud petitsioonid puudutavad liidu õiguse väidetavaid rikkumisi; kutsub komisjoni üles suurendama pingutusi liidu õigusaktide täitmise tagamiseks, eelkõige algatades rohkem rikkumismenetlusi olukorras, kus liikmesriigid ei rakenda liidu õigusakte;
3. jagab seisukohta, et ELi kodakondsuse ja sellega seotud õiguste kaitse on ELi jaoks äärmiselt oluline; tuletab meelde, et liikmesriigi kodakondsuse saamist või kaotamist käsitlevad sätted peavad olema kooskõlas liidu õiguse ja Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikaga; kutsub komisjoni üles tagama, et ELi kodanikud saaksid kasutada oma õigusi ilma igasuguse diskrimineerimiseta ja kõigis ELi liikmesriikides;
4. peab kodanike õiguste täielikuks kaitsmiseks hädavajalikuks kiiret tegutsemist, et teha lõpp liidu õiguse rikkumistele liikmesriikide poolt, nähes ette lühema ja selgema ajakava ning kehtestades liidu õiguse jätkuva rikkumise puhul rangemad õigusnormid rikkumismenetluse ning Euroopa Liidu Kohtu poole pöördumise jaoks;
5. on mures selle pärast, et komisjon on kohtueelses etapis väga suure hulga pooleliolevate rikkumismenetlustega venitanud aastaid, ilma et annaks asjaomaste liikmesriikide rikkumisjuhtumid Euroopa Liidu Kohtu lahendada, kuigi kõnealused liikmesriigid ei järgi järjepidevalt asjaomast liidu õigust või ei ole endiselt oma õigussüsteemi liidu õigusakti sätteid nõuetekohaselt üle võtnud;
6. peab kahetsusväärseks, et isegi pärast nelja aasta möödumist ei ole kõik liikmesriigid ikka veel toodete ja teenuste ligipääsetavusnõudeid käsitlevat direktiivi (EL) 2019/882 üle võtnud ega võimalda seeläbi ELis miljonitel puuetega inimestel täielikult kasutada kõnealuse direktiivi sätetest tulenevaid eeliseid, mille eesmärk on suurendada puuetega inimeste aktiivset osalemist ühiskonnas, sealhulgas hariduses ja tööhõives;
7. kutsub komisjoni üles järgima 4. jaanuaril 2023 vastu võetud teatises „Rahalised sanktsioonid rikkumismenetlustes“ võetud kohustust, millega komisjon seadis eesmärgiks anda rikkumisjuhtumitega seotud asjad Euroopa Liidu Kohtusse 12 kuu jooksul pärast liidu seadusandjate kindlaks määratud ülevõtmistähtaega, et tagada direktiivi järgimine liikmesriigi poolt olukorras, kus liikmesriik ei ole direktiivi jätkuvalt üle võtnud, arvestades selle tähtsust kodanikele ja liidu õiguse usaldusväärsele; rõhutab, et petitsioonikomisjon on aastate jooksul saanud eri liikmesriikide kodanikelt väga palju

petitsioone direktiividest tulenevate õiguste kohta ning paljud neist on endiselt käsitlemisel;

8. kordab üksikute petitsioonidega seotud küsimuste käsitlemise strateegilist tähtsust, et muu hulgas varakult avastada ja ennetada võimalikke tõsiseid süsteemseid puudusi; on seisukohal, et liidu õigusaktide nõuetekohaseks täitmise tagamiseks on väga oluline, et komisjon peaks võimalikult vara ennetavat dialoogi liikmesriikide ametiasutustega, et tegeleda petitsiooni esitajate poolt hukka mõistetud liidu õiguse võimalike rikkumistega;
9. palub, et komisjon esitaks õigusliku selgituse liidu õigusaktide täitmise tagamise järelevalvega seotud selliste põhimõtete kohta, mida kasutatakse tihti ka petitsioonide järelemeetmetes, nagu „üldisemate põhimõtete küsimus“ ja „liidu õiguse süstemaatiline mittetäitmine“, ning mis on esitatud strateegilist lähenemisviisi käsitlevas alapunktis komisjoni 2022. aasta oktoobri teatises „ELi õiguse täitmine ja poliitika tulemuslikkus“, mis tugineb varasematele teatistele, eelkõige 2016. aasta teatisele „ELi õigus: parema kohaldamisega paremad tulemused“;
10. nõuab tungivalt komisjoni kiiremat tegutsemist parlamendiga tehtava koostöö raames, et määrata kindlaks vajalikud tehnilised ja eelarvelahendused, et võtta kasutusele institutsioonidevaheline digitaalne IT-vahend, mille eesmärk on jagada läbipaistvalt ja koostööd tehes teavet ning dokumente petitsioonide suhtes võetud järelemeetmete kohta, sealhulgas liidu õiguse kohaldamise järelevalve raames;
11. rõhutab, et ebapiisava rakendamise eest, millele järgneb uute seaduste ja poliitikameetmete kehtestamine, mille puhul esineb samu puudujääke nagu Euroopa Liidu Kohus on juba varasemalt kindlaks teinud, tuleb karistada rikkumismenetluse algatamisega;
12. rõhutab, kui oluline on vastata ELi kodanike ootustele seoses keskkonnakaitsega, võttes eelkõige arvesse komisjonile saadetud keskkonnavalaste petitsioonide arvu suurenemist (120-lt 2020. aastal 144-le 2021. aastal); väljendab sellega seoses heameelt meetmete üle, mida komisjon on võtnud teatud konkreetsete juhtumitega seotud tavade puhul, millega rikutakse ELi keskkonnavalaste õigusakte mõnes liikmesriigis;
13. rõhutab vajadust tagada ELi tasandi meetmete täitmine, et võidelda vaenukõne ja diskrimineerimise vastu; julgustab komisjoni kaitsma kooskõlas aluslepingute ja ELi põhiväärtustega kõiki vähekaitsitud rühmi ja vähemusi diskrimineerimise eest;
14. palub komisjonil tagada diskrimineerimisvastase võitluse valdkonna õigusaktide täielik rakendamine ja täitmine ning algatada rikkumismenetlus liikmesriikide suhtes, kes ei võta kõnealuse valdkonna õigusakte üle või ei rakenda neid täielikult;
15. rõhutab petitsioonide olulisust liidu õiguse rikkumiste eri vormide tuvastamisel; tuletab meelde, et rikkumistele võivad komisjoni tähelepanu juhtida kodanike, ettevõtjate, valitsusväliste organisatsioonide või muude organisatsioonide kaebused või petitsioonid¹; märgib, et transpordi valdkonnas tõi petitsioon lennureisijate õiguse kohta saada

¹ Komisjoni 2021. aasta aruanne Euroopa Liidu õiguse kohaldamise järelevalve kohta, https://commission.europa.eu/system/files/2022-07/2021-swd-annual-report-eulaw-overview_en.pdf

COVID-19 ajal lennu tühistamise korral hüvitist kaasa järelevalve kõigis liikmesriikides ning rikkumismenetluste algatamise; julgustab sellega seoses komisjoni viima läbi põhjalikke uurimisi petitsioonides tõstatatud liidu õiguse rikkumise juhtumite kohta;

16. kordab oma üleskutset komisjonile ja nõukogule alustada Euroopa Parlamendiga viivitamata läbirääkimisi institutsioonidevahelise kokkuleppe üle vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 295, et luua ELi demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanism;
17. on mures selle pärast, et komisjon ei näidanud initsiatiivi ega võtnud tõhusaid meetmeid, et tegeleda liidu õigusaktide rikkumiste või kohaldamata jätmisega vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas, hoolimata tõenditest olukorra halvenemise kohta mitmes liikmesriigis; on lisaks mures selle pärast, et parlamendi korduvad tegutsemispalved on jäänud vastuseta;
18. tunnistab, et komisjon andis kaebuse esitajatele suurema juurdepääsu teabele EU Piloti ja ametlike rikkumismenetluste kohta, kuid on seisukohal, et vaja on suuremat läbipaistvust, õigusselgust ja juurdepääsu teabele rikkumiseelse menetluse ja rikkumismenetluse kohta EU Piloti ja ELi õiguse kohaldamise järelevalve aastaaruande kontekstis;
19. võtab sellega seoses teadmiseks komisjoni püüded tuua esile petitsioonide mõju täitmise tagamise meetmetele sellistes poliitikavaldkondades nagu keskkond, ränne, maksustamine ja energeetika; rõhutab siiski asjaolu, et puuduvad täpsed arvud selle kohta mitut petitsiooni komisjon on käsitlenud ning mitmel juhul on nende põhjal algatatud EU Piloti menetlused ja rikkumismenetlused.